

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ТА ЗЕМЕЛЬНОГО
ПРАВА: НАЦІОНАЛЬНИЙ І МІЖНАРОДНИЙ ВИМІР**

29 жовтня 2025 року

Біла Церква
2025

Придатченко М.Ю., Малишко І.В. Роль світової організації торгівлі (СОТ) у забезпеченні справедливої міжнародної торгівлі.....	129
Пузир В.О., Настіна О.І. Правове регулювання оренди земель сільськогосподарського призначення в Україні: сучасні виклики та перспективи розвитку.....	130
Чупрінчук К.О., Настіна О.І. Правові режими всіх категорій земель.....	132
Шевченко Д.М., Настіна О.І. Право приватної власності на землю в умовах воєнного стану.....	134
Юрківська С.Л., Настіна О.І. Недосконалість законодавства щодо оренди землі.....	135
Ярмола Р.І., Настіна О.І. Юридичні клініки як суб'єкти надання безоплатної правової допомоги.....	137
Квашук О.Д., Аргат Я.П. Порядок надання неповнолітнім батькам допомоги у здійсненні батьківських прав та виконання батьківських обов'язків.....	139
Гамоцький Я.В., Сімакова С.І. Боротьба зі зловживанням службовими обов'язками, як фактор подолання корупції в державі.....	140
Гнатенко Д.Р., Клочко В.М. Добросесність громадян у запобіганні корупції в Україні.....	142

учасниць забезпечення ефективного контролю за діяльністю посадових осіб, зокрема у сфері запобігання зловживанню владою [5].

Отже, враховуючи вищевикладене варто зауважити, що зловживання службовими повноваженнями — це один із найнебезпечніших проявів корупції, який загрожує ефективності державного управління, економічній стабільності та довірі громадян до органів влади. Подолання цього явища вимагає системного підходу, що поєднує законодавчі зміни, посилення контролю та відповідальності, інституційні інструменти та активну участь суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
3. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
4. Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14.10.2014 р. № 1698-VII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18>
5. Конвенція ООН проти корупції від 31.10.2003 р. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16

УДК: 343.352

ГНАТЕНКО Д.Р., магістрант

Науковий керівник – **КЛОЧКО В.М.**, канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ДОБРОЧЕСНІСТЬ ГРОМАДЯН У ЗАПОБІГАННІ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

У тезах конференції досліджено питання, що стосуються доброчесності громадян, як рушійного механізму щодо запобігання корупції в державі. Для подолання корупції наголошено на необхідність комплексного підходу, що поєднує законодавчу ініціативу та антикорупційну культуру громадян.

Ключові слова: доброчесність; корупція; запобігання; антикорупційна культура; лідерство доброчесності.

Доброчесність громадян виступає не лише етичним, алей й культурним феноменом, що є критичною складовою системи запобігання корупції в державі. У законодавчому вимірі протидія корупції в Україні спирається на комплекс превентивних механізмів, які передбачені Законом України «Про запобігання корупції» [1], де визначено правову базу для формування прозорих стандартів поведінки суб'єктів публічних відносин. Існуючі загальнодержавні інституції передбачають правила поведінки у суспільстві в контексті дотримання антикорупційного законодавства, про те їх ефективність залежить від готовності громадян дотримуватися цих правил і від інституційної спроможності громадянського суспільства контролювати їх виконання. Ось чому роль громадянської доброчесності виходить за межі пасивного дотримання закону, перетворюючись на активну, фундаментальну умову для сталого розвитку держави. Вирішальним чинником для подолання корупції є активна участь суспільства у формуванні антикорупційної культури, викритті корупційних правопорушень.

Варто зауважити, що доброчесність, як риса поведінки громадянина проявляється через відмову від корупційних практик у повсякденному житті, що полягає у небажанні давати хабара, вимагати преференцій, брати участь у сумнівних схемах. Антикорупційні закони та системи контролю працюють тільки у середовищі, де соціальні норми не заохочують збагачення за рахунок загального блага. Національне агентство з питань запобігання корупції наголошує на правовому вихованні, та просуванні норм доброчесності, як важливому напрямі превенції як у публічному секторі, так і серед приватних осіб [2].

Ще один вимір проблеми – це захист осіб, котрі повідомляють про корупцію. Законодавство про захист викривачів і механізми заохочення змінюють співвідношення сил

між тим, хто знає про правопорушення, і тим, хто може його приховати. Надійні гарантії безпеки та матеріальні стимули підвищують рівень готовності громадян діяти з позиції доброчесності, адже зменшують ризик репресій та соціального тиску [1].

Підвищення рівня доброчесності громадян повинно бути здійснено за допомогою регулярних соціологічних опитувань, шляхом здійснення аналітики поведінкових змін у суспільстві, та шляхом здійснення моніторингу довіри до державних інституцій.

Існуючі освітні програми, пілотні громадські ініціативи на місцях та партнерство бізнесу з неурядовими організаціями формують механізми соціалізації чесної практики в державі.

Поширення доброчесності в суспільстві – процес тривалий і багатомірний. Міжнародні рекомендації вказують на необхідність поєднання законодавчих змін, інституційного підсилення та цілеспрямованої культури доброчесності через освіту, медіа та громадські ініціативи. Саме поєднання «жорстких» правил і «м'яких» інтервенцій – виховання громадянської відповідальності, формування нетерпимості до корупції – є тим механізмом, який дозволяє інституціям отримати довіру та ефективно виконувати свої функції [3]. Успіх у боротьбі з корупцією визначається не лише кількістю прийнятих законів, а й глибиною змін у суспільній свідомості та щоденній поведінці громадян. Тільки завдяки сталому вкоріненню культури чесності на всіх рівнях можливе формування держави, стійкої до будь-яких корупційних загроз.

Активна громадянська позиція – повідомлення про порушення, участь у моніторингу та суспільний контроль – посилює превентивний ефект антикорупційних інструментів. Електронні майданчики для державних закупівель зробили процеси більш прозорими і доступними для громадського аналізу; це створює умови, за яких доброчесна поведінка громадян і бізнесу отримує практичні інституційні підкріплення. Ініціативи ProZorro продемонстрували, що поєднання відкритих даних і активності громадськості може знизити корупційні ризики у великих сферах державних витрат [4]. Сучасні технології та прозорість перетворюють етичну вимогу доброчесності на конкретний інструмент впливу, дозволяючи громадянам бути ефективними «аудиторами» влади.

Слушно вказує у своєму дослідженні Сімакова С.І., : «Від чесності, прозорості та відкритості функціонування органів державної влади залежить добробут і процвітання нашої держави, адже вони відповідальні за ефективне виконання найважливіших функцій держави. Варто підвищувати рівень доброчесності усього суспільства, адже без підтримки громадян органи державної влади не зможуть подолати корупцію. Спільні зусилля на шляху до підвищення рівня доброчесності приведуть до подолання корупції в державі» [5, с. 7].

Висновок. Доброчесність громадян – це фундаментальний ресурс національної безпеки й сталого розвитку нашої держави. Вона підвищує якість публічних послуг забезпечуючи соціальну нетерпимість до корупційних практик, стаючи активним чинником громадського контролю на шляху до подолання корупції в державі. Підвищення якості громадянської культури, захист викривачів, прозорість державних процедур і активне залучення суспільства – пріоритетні напрямки у боротьбі з корупцією в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Дата оновлення: 12.09.2025 р. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.
2. НАЗК презентувало напрацювання з розбудови доброчесності в бізнесі на засіданні профільної групи ОЕСР. *Національне агентство з питань запобігання корупції*. 03.12.2024. URL:<https://nazk.gov.ua/uk/nazk-prezentovalo-na-pratsyuvannya-z-rozbudovy-dobrochesnosti-v-biznesi-na-zasidanni-profilnoi-grupy-o-esr/>.
3. OECD Integrity and Anti-Corruption Review of Ukraine. Report. *Organisation for Economic Co-operation and Development*. May 6, 2025. URL:https://www.oecd.org/en/publications/2025/05/oecd-integrity-and-anti-corruption-review-of-ukraine_4d9e5ab7.html.
4. Tarnay V., Dmytryshyn Y. How to make better public procurement decisions with business intelligence: Insights from Ukraine. *Open Contracting Partnership*. Dec 4, 2024. URL:<https://www.open-contracting.org/2024/12/04/how-to-make-better-public-procurement-decisions-with-business-intelligence-insights-from-ukraine/>.

5. Сімакова С.І. Добросесність громадян, як рушійний механізм до подолання корупції в державі / С.І. Сімакова // Антикоруція та добросесність : Матеріали круглого столу присвячені Міжнародному дню боротьби з корупцією (БНАУ, 06 грудня 2023 р.). - Біла Церква, 2023. - С. 5-7.